

Hankintaohje

Hankinnoilla tarkoitetaan Pyöräliitto ry:n (myöhemmin ”Liitto”) nimissä tapahtuvaa tuotteiden ja palvelujen ostamista, vuokraamista tai siihen rinnastettavaa toimintaa sekä urakalla teettämistä. Ohje koskee myös Liiton yhdessä muiden tahojen kanssa tekemiä hankintoja siltä osin kuin Liitto pystyy hankintoihin vaikuttamaan.

Hankintaohjeen tarkoituksena on varmistaa hankinnoista annettujen ohjeiden noudattaminen, parantaa kokonaistaloudellisuutta, edistää kestävän kehityksen näkökohtien huomioonottamista sekä luoda positiivista mielikuvaa pyöräilystä myös hankintoja tehtäessä.

Merkittävän hankinnan raja on 2000 euroa. Hankinta on vähäinen, jos sen kokonaiskustannus on alle tämän rajan. Toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen arvona pidetään neljän sopimusvuoden hintaa. Sitovan merkittävän hankintatilauksen tai -sopimuksen saa tehdä vain, jos

- (1) se sisältyy Liiton talousarvioon ja/tai päätös siitä on tehty Liiton hallituksen kokouksessa,
- (2) tätä hankintaohjetta on noudatettu hankinnassa ja
- (3) Liiton toiminnanjohtaja tai hallituksen puheenjohtaja on vahvistanut, että nämä molemmat edellytykset täyttyvät.

Vähäisen hankinnan saa tehdä toiminnanjohtaja tai hänen valtuuttamansa henkilö.

Hankintatoiminnan tavoitteet

Hankintatoiminnan tavoitteena on hankkia tavarat ja palvelut riittävän laadukkaina ja mahdollisimman kustannustehokkaasti. Välittömien hankintakustannusten lisäksi on oleellista hallita välillisiä hankintakustannuksia hankinnan koko elinkaaren ajalta.

Hankintatoiminnalla pyritään myös luomaan pysyviä kontakteja tahoihin, jotka pystyvät tarjoamaan tuotteita ja palveluita kokonaistaloudellisesti edulliseen hintaan tarvittaessa Liiton jäsenyhdistysten tai jatkuvan käytön tarpeisiin.

Yleiset hankintaperiaatteet

Hankinnoissa pääperiaatteina ovat hankintojen tehokas kilpailuttaminen ja eettisten näkökohtien huomiointi sekä tarjouskilpailuissa tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu sekä suhteellisuuden periaate.

Hankinnat suoritetaan taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hankinnoissa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailutusmahdollisuudet ja pyrittävä Liiton ja jäsenjärjestöjen kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen.

Yhdenvertainen ja syrjimätön kohtelu edellyttää, että hankinnan kaikissa vaiheissa ehdokkaita ja tarjoajia kohdellaan samalla tavalla riippumatta sellaisista tekijöistä, jotka eivät liity hankinnan

toteuttamiseen. Tällaisia tekijöitä ovat erityisesti tarjoajien kansallisuus taikka sijoittautuminen jollekin paikkakunnalle (kuljetuskustannukset huomioiden), samoin Liiton, sen työntekijöiden, luottamushenkilöiden tai sen edustajien läheiset yhteydet tarjoajiin.

Suhteellisuusperiaate edellyttää, että kilpailutuksen vaatimukset ovat oikeassa suhteessa tavoiteltavan päämäärän kanssa. Siten esimerkiksi tarjouspyynnön sisällön, tarjousmenettelyn toteutuksen ja tarjoajien kelpoisuusehtojen tulisi olla oikeassa suhteessa hankinnan laatuun, luonteeseen ja arvoon nähden. Huomioon on otettava myös mahdolliset tarjoajan tarjouksen tekemisestä veloittamat kustannukset.

Kestävän kehityksen periaatteet ja ympäristövaikutukset sekä materiaalin kierrätys ja uudelleenkäyttö tuotteen elinkaaren lopussa otetaan huomioon hankinnoissa

- valmisteluvaiheessa ja/tai
- tarjoajan kelpoisuusehtoja ja/tai
- hankinnan kohdetta määriteltäessä ja/tai
- tarjousten arviointikriteerinä.

Hankinnoissa on huomioitava Pyöräliiton ympäristövastuusuunnitelma. Sen mukaan tarjoajilta on pyydettävä selvitys heidän ympäristövastuusuunnitelmistaan, joita tulee arvioida kriittisesti. Arvioinnissa tulee tunnistaa mistä syntyy tarjoajan merkittävin ympäristökuorma ja keskittyä tähän. Pyöräilystä positiivista mielikuvaa luovia tuotteita ja palveluja tulee suosia tilanteissa, joissa kokonaiskustannus ei ole merkittävästi kilpailevaa tuotetta/palvelua kalliimpi (perusteltava tarvittaessa).

Avainlipputuotteita ja -palveluita tulee suosia tilanteissa, joissa kokonaiskustannus ei ole merkittävästi vastaavaa ulkomaista tuotetta/palvelua kalliimpi (perusteltava tarvittaessa).

Avainlippu-alkuperämerkki kertoo, että tuote on valmistettu tai palvelu tuotettu Suomessa.

Hankinnoissa on pyrittävä keskitettyyn hankintaan jolla aikaansaadaan säästöä ja tehokkuutta toimintaan. Hankintaa tehdessä on hyvä huomioida usean toimijan (Liitto, jäsenjärjestöt) tarpeita ja tällä tavoin keskittää hankintoja.

Vuokrattaessa on pyrittävä ensisijaisesti vuokraamaan tavaroita Liiton jäsenjärjestöiltä tai näiden yhteistyötahoilta.

Valittaessa tarjousten välillä on erityisesti merkittävässä hankinnoissa päätöksen perustelut kirjattava Liiton hallituksen pöytäkirjaan tai dokumentoitava muulla tavalla.

Tavaran lainaaminen

Ennen hankintaa (osto tai vuokraus) on syytä selvittää, voidaanko tarvittavia tavaroita lainata.

Lainaamisesta aiheutuvat välittömät kustannukset (kuljetus tms.) korvataan yleisten periaatteiden mukaan. Lainaamiseen liittyy periaate tavaran palauttamisesta samassa kunnossa kuin se

lainattaessa oli. Tavaroiden kunto on syytä tarkastaa yhdessä lainaksiantajan kanssa lainausta tehtäessä. Lainattaessa on myös syytä varmistaa, että tavaroilla on riittävä vakuutusurva. Samoin tarkastus on syytä suorittaa ennen palautusta. Mahdollisen rikkoontumisen aiheuttamasta korjaamisesta tai korvauksesta on ensin neuvoteltava lainaksi antajan kanssa. Suurempien rikkoontumisten yhteydessä on oltava yhteydessä toiminnanjohtajaan tai hallituksen puheenjohtajaan, jolloin mahdollisten vakuutuskorvausten hakeminen saadaan hoidetuksi asianmukaisesti.

Kilpailutus

Jokaisesta merkittävästä hankinnasta tulee pyytää tarjoukset tai järjestää tarjouskilpailu vähintään kolmesta yrityksestä/tahosta.

Mikäli hankittavilla tuotteilla tai palveluilla on vain yksi varteenotettava taho, jolta tarjous voidaan pyytää, hallitus voi päättää, ettei tarjouskilpailua järjestetä.

Jos vastaavia tuotteita tai palveluita hankitaan säännöllisesti tai toimittajan kanssa tehdään puitesopimus, jonka mukaisesti yksittäiset hankinnat tehdään, on toimittajat kilpailutettava riittävän usein. Vähintään kahden vuoden välein on arvioitava, onko tarvetta uudelle kilpailutukselle.

Vähäinen hankinta voidaan toteuttaa ilman tarjouskilpailua, mutta tällöinkin pitää selvittää hintataso riittävän laajasti.

Hankintasopimus

Merkittävässä hankinnoissa hankintasopimus on tehtävä kirjallisena. Tämä voi tarkoittaa erillistä sopimusasiakirjaa tai sähköpostitse saadun tarjouksen perusteella sähköpostilla lähetettyä tilausta.

Hankintasopimuksessa on aina mainittava:

- Osapuolet (ostaja: Pyöräliitto, ei esimerkiksi projektin tai toimihenkilön nimi; myyjä: yrityksen virallinen nimi)
- Hankittava tuote/palvelu ja määrä riittävästi eriteltynä (laatu ja sen mittarit, tekniset erittelyt, kappale- tai tuntimäärä, mitä hankinta ei sisällä)
- Osapuolten tehtävät erityisesti palvelusopimuksissa
- Hinta (kokonais- tai yksikköhinta, mitä hinta sisältää, alv)
- Maksuehdot (ajankohta, maksutapa)
- Toimitusehdot (tuotteissa luovutusaika ja -paikka, vastuunjako rahtikuluista sekä omistusoikeuden ja vaaranvastuun siirtymishetki, palveluissa suoritus aika ja -paikka)
- Palvelun tuotosten mahdollisten tekijän- ja muiden immateriaalioikeuksien jakautuminen

Lisäksi on suositeltavaa mainita:

- Liiton erityiset tarpeet ja tuotteen/palvelun erityinen käyttötarkoitus, jos tällaista on
- Myyjän viivästyksen seuraamukset
- Myyjän virhevastuu ja takuu
- Ulkomailta ostettaessa riidanratkaisu ja lainvalinta

Muuta huomioitavaa sopimuksessa:

- Keskeisissä ehdossa pyritään yksiselitteisyyteen
- Tärkeät asiat otetaan esille ja niistä sovitaan (asiat on uskallettava ottaa esille, sopimuskomppanikin yleensä arvostaa sopimuskomppania, joka laatii sopimukset huolellisesti ja kiinnittää ehtoihin huomioita)
- Ei hyväksytä mitään sellaista, mitä ei ole ymmärretty tai mitä ei ole luettu (esim. yleiset sopimusehdot)

Sopimuksen tekemisen jälkeen

- Sopimuksen arkistointi ja viestintä
- Omien velvoitteiden huolellinen täyttäminen
- Tuotteen tarkastus / palvelun laadun seuranta
- Jos toimitus viivästyy tai huomataan virhe tuotteessa tai palvelussa, kirjallinen reklamaatio mahdollisimman pian
- Projektien hankinnat
- Projekti (kampanja, suuri tapahtuma, tilaisuus, juhla tai vastaava) josta on tehty oma budjetti, voi hankkia palveluita tai tavaroita yleisin hankinnasta määritellyin edellytyksin. Tarjouksiin ja tarjouskilpailuihin pätevät samat ohjeet kuin muissakin hankinnoissa.
- Laite-, kaluste- ja kalustohankinnat on rekisteröitävä ja niistä on tehtävä projektin päättymisen jälkeen selvitys Liitolle. Selvityksestä tulee käydä ilmi:
 - tavaran ostoarvo
 - tavaran jälleenmyyntihinta, jos tuote on myyty
 - jos tavaraa ei ole myyty, nykyinen sijoituspaikka
 - Erityisen tärkeää tämä on tavaroiden kohdalla, joilla on käyttöarvoa myös jatkossa.

Hankinnan tekijän tulee sopia Liiton toiminnanjohtajan kanssa tavaroiden myynnistä, varastoinnista tai lahjoituksesta Liiton jäsenjärjestölle projektin päätyttyä.

Tulkinta

Tämän hankintaohjeen tulkinnasta päättää hallituksen puheenjohtaja. Tarvittaessa hän voi pyytää hallitukselta ohjausta.